

**Základní škola a Mateřská škola
Olšany u Prostějova**

MATEŘSKÁ ŠKOLA

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PLATNOST OD 1. 9. 2017

Projednáno na pedagogické radě konané dne 29. 8. 2017

Aktualizace ŠVP k 1. 9. 2017

Zpracovala: vedoucí učitelka Marie Pauerová

OKRUHY ŠVP :

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE – název ŠVP, název školy, kontakty, statutární zástupce, zpracovatelé programu a jejich pozice, údaje o zřizovateli, číslo jednacích, platnost dokumentu

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY – velikost školy, kapacita školy, počet tříd, počet pracovníků, lokalita školy, charakter a specifika budovy - budov

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ – věcné podmínky, životospráva, psychosociální podmínky, organizace, řízení MŠ, řízení – role ředitele směrem k MŠ, personální a pedagogické zajištění, spoluúčast rodičů, podmínky pro vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami, podmínky vzdělávání dětí nadaných, podmínky pro vzdělávání dětí od 2,5 -3 let

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ – počet tříd včetně bližší charakteristiky (z hlediska počtu dětí, jejich věku a potřeb, uplatňované metody a formy práce, zaměření tříd), pravidla pro zařazování dětí do jednotlivých tříd, činnosti, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů v každé třídě, kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy – forma zveřejnění, odpovědná osoba, pravidla individuálního vzdělávání

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU – zaměření školy, dlouhodobé cíle vzdělávacího programu, metody a formy vzdělávání, zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných, pravidla pro tvorbu, realizaci a vyhodnocení PLPP, IPV, zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH – konkrétní vzdělávací nabídka uspořádaná do tematických celků a integrovaných bloků, obsah integrovaných bloků, záměry, možné očekávané výstupy a klíčové kompetence

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM A PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA – oblast evaluace, prostředky autoevaluace, časový plán, odpovědnost učitelů

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE :

název a adresa školy: Základní škola a Mateřská škola Olšany u Prostějova 3

právní norma: příspěvková organizace

název odloučených
pracovišť školy: **Mateřská škola Olšany 20** telefon: 797 972 921
Mateřská škola Olšany 21 telefon: 582 380 014
797 972 919

Zastupující ředitel školy: Mgr. Vladimír Vlk
učitelka pověřená
vedením mateřské školy: Marie Pawerová

zřizovatel školy: Obecní úřad Olšany u Prostějova, okres Prostějov

kapacita školy: 103 dětí
naplněnost školy: 103 dětí

provoz mat školy: celodenní provoz od 6.00 – 16.30 hod.

počet učitelek
mateřské školy: 8 učitelek mateřské školy: Marie Pawerová
Jitka Petruželová
Alžběta Mlčochová
Barbora Mikulíková
Hana Hájková
Hana Obručnicková
Kateřina Koudelková
Veronika Faturová

Počet provozních
zaměstnanců: 3 provozní zaměstnanci: Vlasta Raisová
Andrea Doleželová
chůva pro děti od 2,5 – 3let Karolína Zedníčková

název programu: „Jaro, léto, podzim, zima ve školce je vždycky prima“

číslo jednací: OLS – 405/2017

platnost dokumentu: **od 1. 9. 2017**

ŠVP zpracovala: vedoucí učitelka mateřské školy Pawerová Marie

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Obec Olšany u Prostějova se nachází v rovinaté části Hané uprostřed polí. Její součástí je obec Hablov. V obci je malý park, který byl v roce 2003 zcela asanován, protéká zde říčka Blata, dominantní je velké hřiště s dráhou pro kolečkové brusle a sokolovna, která byla v minulých letech také zrekonstruovaná.

Mateřská škola je součástí základní školy. Má dvě odloučené budovy s kapacitou 103 dětí. Starší budova mateřské školy typu Velox byla postavena v klidném prostředí farské zahrady v roce 1983. V hospodářském pavilonu, který je spojen koridorem se školní budovou se nachází kuchyně, ve které se vaří i pro děti se základní školy a veřejnost. Nová budova mateřské školy je přilehlá k základní škole, nyní slouží potřebám mateřské školy a výhledově může splňovat potřeby základní školy. Byla dokončena a předána do provozu v roce 2014.

Děti jsou rozděleny do 4 tříd podle věku. V mateřské škole typu Velox jsou děti mladší od 2,5 – 4 let, děti starší navštěvují novou budovu mateřské školy při základní škole. Obě mateřské školy mají prostorné zahrady, vybavené novými herními prvky. K pohybovým aktivitám využívají také hřiště a tělocvičnu základní školy.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

PODMÍNKY K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ DĚTÍ

Za bezpečnost dětí v MŠ odpovídají po celou dobu pobytu dětí v mateřské škole učitelky mateřské školy, a to od doby převzetí dětí od jejich zákonného zástupce nebo jim pověřené osoby až do doby jejich předání zákonnému zástupci dítěte nebo jim pověřené osobě.

Učitelka mateřské školy odpovídá při pobytu venku mimo území školy za bezpečnost nejvýše dvaceti dětí smyslově, tělesně a duševně zdravých starších tří let. **Pokud jsou ve třídě zařazeny děti mladší tří let nebo děti s priznanými podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně snižuje se počet dětí na dvanáct.**

Bezpečnost dětí při pobytu venku je v našich podmínkách zajištěna překrýváním služeb učitelek mateřské školy tak, aby vždy byly dvě učitelky s dětmi venku. **Ve třídě, kde jsou zařazeny děti, které nedovršily 3 roky, pomáhá učitelkám během celého dopoledne provozní zaměstnankyně- chůva.**

Ředitel školy určuje při vyšším počtu dětí nebo při pobytu venku v prostředí náročném na bezpečnost (sáňkování, školní výlety apod.) další zletilou osobu, zpravidla školnici.

Děti v MŠ Olšany jsou pojištěny u České pojišťovny. Toto pojištění je platné pro všechny akce, které škola pořádá.

-Obě budovy MŠ jsou z bezpečnostních důvodů během celého dne uzamčeny.

Opatření při úraze

Všichni zaměstnanci mateřské školy jsou proškoleni BOZP a jsou povinni poskytnout první pomoc. V případě potřeby přivolat lékařskou pomoc nebo zajistit převoz zraněného do zdravotního zařízení. Zároveň jsou povinni bezodkladně informovat ředitele školy a zákonné zástupce dítěte.

Každý i drobný úraz je zaznamenán do Knihy úrazů. U úrazů, kde bylo nutné ošetření lékaře, a jehož důsledkem byla nepřítomnost dítěte v mateřské škole alespoň dvou po sobě jdoucích dnů, vyhotoví pověřený pracovník Protokol o úraze (3x) a jeden předá zákonnému zástupci dítěte k možnému uplatnění náhrady za bolest. Proškolená zdravotnice mateřské školy je učitelka mateřské školy Mgr. Kateřina Koudelková.

MATERIÁLNÍ (věcné) A HYGIENICKÉ PODMÍNKY ŠKOLY

Obě mateřské školy jsou dostatečně prostorné a dobře vybavené hračkami, pomůckami, knihami i didaktickou technikou. Hračky jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly a mohly je samy brát a samy je i ukládat. **Mladším dětem ve věku od 2,5 – 3 let učitelka vždy posoudí vhodnost hraček, didaktických pomůcek, náčiní, pomůcek, materiálu a jiných doplňků.** Dětský nábytek, tělocvičné nářadí a zdravotně hygienická zařízení jsou přizpůsobena potřebám a počtu dětí, jsou zdravotně nezávadná, bezpečná.

Děti se samy svými výtvy podílejí na úpravě a výzdobě prostředí, dětské práce jsou přístupné rodičům a veřejnosti.

Prostory školních zahrad jsou dostačující pro rozmanité pohybové hry a další aktivity dětí, nově vybaveny herními prvky i venkovní učebnou.

Pískoviště jsou opatřeny ochrannými kryty proti znečištění a v letních měsících ochrannými polohovatelnými plachtami proti slunci.

Vnitřní i venkovní prostory MŠ splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů. Do všech tříd byly zakoupeny nové stolky a židle, které splňují výškové rozdíly mezi dětmi. Všechny třídy jsou vybaveny novými molitanovými lehátky.

PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ

středoškolské pedagogické vzdělání	5 učitelek
z toho vyšší vzdělání bakalářské – asistent pedagoga	1 učitelka
vyšší vzdělání pedagogické bakalářské	1 učitelka
vyšší vzdělání pedagogické magisterské	2 učitelky

V rámci náročnější organizace během dopoledních činností, náročnějších nejen na organizaci, ale i bezpečnost dětí, se učitelky překrývají. Souběžně působí v jednotlivých třídách. Zejména při přípravě na pobyt venku a při pobytu venku.

- 1. Třída – souběžné působení učitelky a chůvy je během celého dopoledne, souběžné působení obou učitelek a chůvy: příprava na pobyt venku, pobyt venku, oběd, hygiena, převlékání na odpočinek*
- 2. Třída – souběžné působení učitelky: příprava na pobyt venku, pobyt venku, oběd, hygiena, převlékání na odpočinek*
- 3. Třída – souběžné působení učitelky: příprava na pobyt venku, pobyt venku, oběd, hygiena, příprava na odpočinek, tělovýchovné aktivity v tělocvičně základní školy*
- 4. Třída - souběžné působení učitelky: příprava na pobyt venku, pobyt venku, oběd, hygiena, příprava na relaxaci, tělovýchovné aktivity v tělocvičně základní škole*

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Školnice, střeni odborné vzdělání	1
Uklízečka, střední odborné vzdělání	1
Chůva pro děti do zahájení školní docházky, středoškolské vzdělání	1

ŽIVOTOSPRAVA, PITNÝ REŽIM

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů.

Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržovány technologie přípravy pokrmů a nápojů.

(odpovídá vedoucí kuchyně p.Gambová)

Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne dítěte v MŠ. V zimních měsících převažují ovocné čaje, v letních měsících ovocné čaje a sirupy. Starší děti se obsluhují samy, mladším dětem pomáhá s naléváním učitelka nebo provozní pracovnice- chůva. Každé dítě má svůj hrníček.

Mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány vhodné intervaly, které nepřesahují 3 hodiny. **Ve třídě nejmladších dětí 2,5 – 3letých máme dobu stravování posunutou, každé jídlo cca o 20 minut.**

Děti nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby jídlo alespoň ochutnaly a naučily se zdravému stravování.

Je zajištěn pravidelný denní řád, který je natolik pružný, že umožňuje v průběhu dne organizaci činností přizpůsobit potřebám dětí a aktuální situaci. **Režim dne ve třídě 2,5 – 3letých dětí jsme upravili s ohledem na potřeby dětí, největší prostor věnujeme volné hře dětí.**

Děti jsou každodenně dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsoben okamžité kvalitě ovzduší. **Děti 2,5 – 3leté využívají pro pobyt venku nejčastěji přilehlou školní zahradu.**

V denním programu je respektována individuální potřeba dětí, potřeba aktivity, odpočinku, spánku. Dětem s nižší potřebou spánku nabízíme jiný klidný program namísto odpočinku na lehátku. Děti pěti až šestileté na lehátku pouze relaxují a následně se věnují klidným hrám a činnostem.

PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

V adaptačním programu dbáme na spolupráci s rodinou, na provázanosti školy a rodiny, na postupné adaptování každého dítěte na nové prostředí a situace.

Nejmenším dětem v první třídě, třídě „Kuřátek“, je realizován klidný nenáročný program zajišťující základní podmínky k uspokojování jejich potřeb. Pravidelný denní režim, který umožňuje dostatek času na realizaci činností, stravování, více prostoru pro odpočinek i během dne. Více individuální péče s dopomocí chůvy, která se nejmenším dětem věnuje souběžně s učitelkou a pomáhá dětem převážně v sebeobsluze, hygieně a stolování. Dále jsou ve třídě nastavena jednoduchá a srozumitelná pravidla, určující mantinely jednání dětí.

Děti mají dostatek volného prostoru pro hru v prostorách mateřské školy i na školní zahradě, která je během dne vyvážená činnostmi řízenými učitelkou. Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě

předškolních dětí a jejich potřebám a je přizpůsobena věkové skupině v jednotlivých třídách. Pedagogové zatěžují děti vždy přiměřeně, v rámci jejich možností, děti mají možnost kdykoliv relaxovat v klidných koutcích třídy.

Volnost a osobní svoboda dětí je vyvážená s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití ve skupině.

Každá třída má vypracovanou „Pravidla naší třídy“ s ohledem na věkovou skupinu dětí.

Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi, cítí se spokojeně a bezpečně.

V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.

Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně.

Všechny děti mají v naší škole rovnocenné postavení, stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti.

Péče o děti je podporující, sympatizující, počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte během všech činností. Učitelé se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná, kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce.

Převažují pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme dítě nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si.

Učitelé se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany).

Všichni učitelé vytvářejí podmínky pro individuální rozvoj každého dítěte.

PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělání všech dětí společné.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami uskutečňujeme na základě školního vzdělávacího programu upraveného podle speciálních vzdělávacích potřeb dětí. Jejich naplňování přizpůsobujeme tak, aby maximálně vyhovovalo každému dítěti, jeho potřebám i možnostem. V rámci školy stanovujeme podpůrná opatření prvního stupně, bez doporučení školského poradenského zařízení. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ a souhlasem zákonného zástupce dítěte. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

SYSTEM A PÉČE O DĚTI S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI

Podpůrná opatření prvního stupně realizují učitelé ve třídě s minimální úpravou metod a organizace pro dítě s větší individuální potřebou ke kompenzaci mírných obtíží. Společně vypracují Plán pedagogické podpory, prostřednictvím kterého podpůrná opatření zaznamenávají a vyhodnocují (1x za 3měs).

Před zpracováním PLPP a probíhají konzultace mezi učiteli s cílem stanovení např. metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení potřebných dovedností a návyků. Učitelé zorganizují společnou schůzku se zákonnými zástupci. S PLPP jsou seznámeni zákonní zástupci dítěte a všichni učitelé.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně realizují učitelé ve třídě na základě žádosti zákonného zástupce a doporučení ŠPZ. Učitelé ve třídě zpracují IVP, který vychází ze školního vzdělávacího programu. Obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem Volí vhodné metody a prostředky, které jsou v souladu s podpůrnými opatřeními a odpovídají individuálním potřebám a možnostem dítěte. Úzce spolupracují se zákonnými zástupci dítěte a s dalšími odborníky, využívají školských poradenských zařízení. Pravidelně IVP (1x za měsíc) vyhodnocují. Naplňování IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně.

V IVP učitelé zejména uvedou informace o

- a) úpravách obsahu vzdělávání dítěte
- b) časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání
- c) úpravách metod a forem vzdělávání a hodnocení dítěte
- d) případné úpravě výstupů ve vzdělávání dítěte

ŠPZ ve spolupráci s mateřskou školou sleduje a vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje dítěti a zákonnému zástupci poradenskou podporu.

Při podpůrných opatřeních druhého až pátého stupně snižuje ředitel školy počty dětí v souladu s právními předpisy.

Při podpůrných opatření druhého až pátého stupně a po projednání se ŠPZ a zákonnými zástupci dítěte může ředitel školy žádat o přítomnost asistenta pedagoga.

Do mateřské školy dochází pravidelně logopedka a provádí s dětmi logopedická cvičení. Logopedii doporučujeme na základě porady s logopedkou od 4 let věku dítěte.

Zodpovědnou osobou v systému péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je ředitel školy. Pověřuje učitele sestavením PLPP, IVP a komunikací se zákonnými zástupci.

Do mateřské školy dochází pravidelně logopedka a provádí s dětmi logopedická cvičení. Logopedii doporučujeme na základě porady s logopedkou od 4 let věku dítěte.

VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Dětem, které projevují známky nadání, doplňujeme vzdělávací nabídku o další aktivity podle zájmů a mimořádných schopností dítěte během dne, v odpoledních činnostech, během pobytu na školní zahradě.

V odpoledních činnostech nabízíme pestrou nabídku specificky zaměřených projektů, které svým cílem a obsahem děti dále rozvíjí.

V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zpracováváme po konzultaci s rodiči dětí PLPP.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření v ŠPZ. Pokud ŠPZ identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování IVP, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči a ŠPZ.

PŘÍPRAVA DĚTÍ PŘED ZAHÁJENÍM ŠKOLNÍ DOCHÁZKY

Obzvláště se zaměřujeme na přípravu dětí před zahájením povinné školní docházky. Individuálně pracujeme s dětmi formou pracovních sešitů, pracovních listů, zaměstnáváme je v plnění drobnějších úkolů, cvičíme rozumové schopnosti, trpělivost, zručnost apod. Individuální péči poskytujeme každému předškolákovi i v rámci zkráceného odpoledního odpočinku – velké děti pouze po obědě relaxují. Třída předškoláků úzce spolupracuje se základní školou, děti využívají prostoty tělocvičny, venkovního hřiště, před zápisem do ZŠ navštěvují 1. třídu.

VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVA A PŮL DO TŘÍ LET VĚKU DÍTĚTE

Nejmenším dětem v první třídě, třídě „Kuřátek“, je realizován klidný nenáročný program zajišťující základní podmínky k uspokojování jejich potřeb. Pravidelný denní režim, který umožňuje dostatek času na realizaci činností, stravování, více prostoru pro odpočinek i během dne. Více individuální péče s dopomocí chůvy, která se nejmenším dětem věnuje souběžně s učitelkou a pomáhá dětem převážně v sebeobsluze, hygieně a stolování. Dále jsou ve třídě nastavena jednoduchá a srozumitelná pravidla, určující mantinely jednání dětí.

Vzdělávací činnosti probíhají nejčastěji individuálně nebo skupinovou formou. Obsahují formu hry a tvořivosti. Učitelky převážně využívají učení nápodobou, situační učení, vlastním prožitkem a především hrou. Ve vzdělávání dětí mladších tří let převládají spontánní činnosti nad řízenými. V organizaci během dne učitelky volí střídání činností, trénování návyků a praktických dovedností a ponechávají co největší prostor pro volné a pohybové hry. Při plánování vzdělávací nabídky učitelky vychází z jednoduchých principů: jednoduchost, časová nenáročnost, známé prostředí a nejbližší okolí, smysluplnost a podnětnost, dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte.

MATEŘSKÁ ŠKOLA SPOLUPRACUJE:

S rodinou

S rodiči jsme v denním kontaktu, umožňujeme jim účastnit se aktivit v mateřské škole, zvláště rodičům nových dětí, aby tak lépe zvládly adaptační proces. Aktuálně jsou pro rodiče připravovány foto nástěnky, nástěnky s informativní a pedagogickou tematikou, nabízeny odborné publikace. Pravidelně rodiče informujeme slovem, obrazem i videem o činnosti školy na webových stránkách školy. Společně konzultujeme školní i mimoškolní akce, na které jsou rodiče zváni. Rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Projeví – li zájem, mohou spolupracovat při plánování programu MŠ. Společně se domlouváme na jednotném postupu při výchově a vzdělávání jejich dítěte. Nabízíme konzultační

hodiny o prospívání jejich dítěte v prostředí mateřské školy. Chráníme soukromí rodiny, snažíme se rodičům porozumět a vyhovět, jednáme ohleduplně, taktně, diskrétně, nezasahujeme do života a soukromí rodiny. Snažíme se, aby mezi pedagogy a rodiči vládla oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Pravidelně v druhém pololetí školního roku mohou rodiče vyplnit anonymní dotazník, který je zaměřen na klima školy, na spokojenost dětí a rodičů s mateřskou školou. Mohou v něm vyjádřit své podněty a připomínky. Zpracované dotazníky vypovídají o chodu mateřské školy a slouží ke zpětné vazbě. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci celého kolektivu mateřské školy.

třídní schůzky : -v srpnu zahajovací - informativní
-v dubnu pro rodiče předškoláků v ZŠ za účasti učitelek MŠ
-v červnu organizační - slavnostní ukončení školního roku - táborák
-dále dle potřeby školy nebo rodičů

Se základní školou -účast ředitele školy na třídních schůzkách
-porady – zahajovací, průběžná a závěrečná, dále dle potřeby
-schůzka pro rodiče předškoláků za účasti učitelek MŠ a ZŠ
-účast učitelek MŠ při zápise dětí do 1. třídy ZŠ

-návštěva dětí v 1. třídě před zápisem do 1. třídy ZŠ
-společné kulturní akce v základní škole a naopak v MŠ
-společná akce – vánoční jarmark
-společná akce – májový koncert
-společná akce - táborák

S obcí -účast dětí a učitelek při veřejných akcích obce
-slavnostní rozloučení s předškoláky - Táborák v MŠ
-financování, údržba, opravy

OHS -kontroly v rámci hygienického dozoru

PPP - odklady školní docházky, řešení problémů s dětmi
ŠPZ se speciálními vzdělávacími potřebami, tvorba IVP

Dětskou psycholožkou - dle potřeby
Dětskou logopedkou - pravidelně navštěvuje MŠ

Místní hasičský sbor -návštěva hasičské zbrojnice, muzea, výtvarná soutěž, poplachové cvičení se sirénou pod vedením místních hasičů
-besedy s hasiči (i policistou) v rámci prevence osobní ochrany a předcházení úrazů

marionetové divadlo - maškarní karneval

„ Kašpárkovi kamarádi“

Sokol

- Den dětí v obci

SRPŠ

- Táborák
- Finanční, materiální a společenská podpora základní a mateřské školy, spolupráce rodičů a školy

ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY, ROLE ŘEDITELE ŠKOLY SMĚREM K MATEŘSKÉ ŠKOLE:

Základní povinnosti ředitele školy jsou stanoveny školským zákonem.

Ředitel školy rozhoduje ve všech záležitostech týkajících se poskytování vzdělávání a školských služeb, odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání, vytváří podmínky pro výkon inspekční činnosti a přijímá následná opatření, vytváří podmínky pro další vzdělávání, odpovídá za řádné čerpání finančních prostředků. Je zodpovědný za systém vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných. Ředitel školy rozhoduje ve správním řízení o přijetí, nebo nepřijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání i o jeho ukončení.

Ve spolupráci s vedoucí učitelkou mateřské školy zajišťuje informovanost rodičů dětí v mateřské škole, stanovuje organizaci a podmínky provozu mateřské školy.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

ORGANIZACE DNE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Provoz MŠ č. 20   6.00 – 16.30 hod.
Provoz MŠ č. 21   7.00 – 16.30 hod.

Provoz MŠ 20 (hlavní budova) je od 6.00 – 16. 30 hod..

V MŠ 21 je provoz od 7.00 do 16.30 hod.

Ranní provoz na hlavní budově mohou využívat všechny děti, učitelky děti ráno převádějí do svých tříd.

Děti se ráno schází od 6.00 hod.ve 2. třídě MŠ 20 a v 7.15 hod. se rozchází do svých tříd.

6.00 – 9.30 hod. spontánní hravé a pohybové aktivity, řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity, didakticky zacílené činnosti individuální, skupinové, frontální, situační a prožitkové učení, jazykové chvílky, smyslové hry, výtvarné a hudební činnosti, relaxační chvílky přerušené

8.45 -9.00 hod. hygienou a stolováním

9.30 – 11.30 hod. příprava na pobyt venku, pobyt venku (dle počasí učitelka posoudí, zda a v jaké časové délce se pobyt venku uskuteční, je-li inverze, silný vítr, mráz pod – 10st.C a náledí, pobyt venku se nekoná). Pro pobyt venku je nejvhodnější pobyt na školní zahradě – sezónní činnosti, zvláště pro nejmenší děti. Se staršími děti chodí učitelky alespoň 1x týdně na vycházky, kde plní poznávací programy.

11.30 – 12.15hod. převlékání z pobytu venku, hygiena, oběd

12.15 – 16.30 hygiena, převlékání, odpočinek s možností zařazení náhradních nespacích aktivit, **svačina – 14.15 – 14.30**, odpolední zájmové činnosti, pohybové aktivity, hry dle zájmu dětí, pokračování didakticky cílených činností individuálních, jazykové chvílky, dechová cvičení, smyslové hry, svačina, dle počasí pobyt na školní zahradě

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby. Poměr spontánních a řízených aktivit je v denním programu vyvážený.

Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo později pokračovat. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách. Pokud děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně.

Nejmladším dětem (2,5letým) je zajištěný klidný nenáročný program zajišťující základní podmínky k uspokojování jejich potřeb.

Po celý den je zajištěný dostatečný pitný režim.

Nejstarší děti ve 4. třídě neodpočívají spánkem, pouze relaxují a dále pak pokračují v klidných hrách a činnostech. Učitelky využívají prostor k individuálním vzdělávacím činnostem, opakovacím chvilčkám.

1x za týden chodí děti z 3. a 4. třídy na tělovýchovné aktivity v dopoledních hodinách do tělocvičny ZŠ.

V rámci náročnější organizace během dopoledních činností, náročnějších nejen na organizaci, ale i bezpečnost dětí, se učitelky překrývají. Souběžně působí v jednotlivých třídách. Zejména při přípravě na pobyt venku a při pobytu venku.

1. Třída – souběžné působení učitelky a chůvy je během celého dopoledne, souběžné působení obou učitelek a chůvy: příprava na pobyt venku, pobyt venku, oběd, hygiena, převlékání na odpočinek
2. Třída – souběžné působení učitelek: příprava na pobyt venku, pobyt venku, oběd, hygiena, převlékání na odpočinek
3. Třída – souběžné působení učitelek: příprava na pobyt venku, pobyt venku, oběd, hygiena, příprava na odpočinek, tělovýchovné aktivity v tělocvičně základní školy
4. Třída - souběžné působení učitelek: příprava na pobyt venku, pobyt venku, oběd, hygiena, příprava na relaxaci, tělovýchovné aktivity v tělocvičně základní školy

Rozdělení dětí do tříd, věkově homogenní uspořádání

třída	dívky	chlapci	věk	celkem
1. třída	15	11	2,5 – 4 roky	26
2. třída	8	16	3 – 5 let	24
3. třída	13	12	4 – 6let	25
4. třída	14	14	5 – 7 let	28
celkem	50	53	2,5 – 7 let	103 dětí

Děti jsou do tříd rozděleny podle věku:

1. třídu – (třída KUŘÁTEK) navštěvuje 26 dětí ve věku od 2,5 – 4 let, všichni celodenně. V září při nástupu do MŠ bylo 11 dětí mladších 3let.

2. třída - (třída KOŤÁTEK) navštěvuje 24 dětí, všichni celodenně.

3. třída – (třída ŽABKY) odloučené pracoviště navštěvuje 25 dětí ve věku 4 – 6 let, všichni celodenně.

4. třída – (třída KAPŘÍCI) odloučené pracoviště navštěvuje 28 dětí ve věku 5 – 7 let, všichni celodenně.

K zápisu do 1. třídy ZŠ pro školní rok 2017/2018 odejde 29 dětí.

ZÁPIS DO MATEŘSKÉ ŠKOLY

Zápis do mateřské školy se koná každoročně v období od 2. do 16. května formou zveřejněného zápisu, dále pak i během školního roku s ohledem na kapacitní možnosti školy.

Na základě žádosti zákonného zástupce o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání a správního řízení, ředitel školy vydá rozhodnutí o přijetí, nebo nepřijetí uchazeče o předškolní vzdělávání.

Děti, které v průběhu školního roku dovrší 6 let, zahájí od jeho počátku bezplatné povinné předškolní vzdělávání až do plnění povinné školní docházky. Délka povinného vzdělávání je nejméně 4 hodiny nepřetržitého provozu, v naší mateřské škole od 8.00 – 12.00 hodin.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

NÁZEV:

„Jaro, léto, podzim, zima – ve školce je vždycky prima“

Naše mateřská škola především vychází a čerpá s publikací Gabriely a Milady Příkrylových BAREVNÉ KAMÍNKY. Tato publikace byla sestavena a ověřena pedagogem mateřské školy se zakomponováním hlavních cílů v pěti oblastech Rámcového vzdělávacího programu.

Tyto publikace byly rozšířeny o další nabídku: Hrajeme si – téma na celý rok, Pohyb v tématech, Dobré ráno, dobrý den, Náš domov v Evropské Unii, Pedagogická evaluace, ze kterých také čerpáme. Dále využíváme při tvorbě TVP zveřejněných publikací: Kurikulum podpory zdraví v MŠ, Jaro, Léto, Podzim, Zima v mateřské škole, Školka plná zábavy, Šimon jde do školy, Zdravá mateřská škola, Kurikulum předškolní výchovy, aktuální publikace nakladatelství Raabe a další.

Na základě ŠVP, v souladu s RVP PV a uvedenými publikacemi tvoříme TVP tak, aby svým obsahem odpovídal věku, možnostem, zájmům a potřebám dětí, konkrétní třídy a svou formou způsobu práce pedagoga. Ve svém působení zajišťujeme optimální podmínky v rozsahu individuálních potřeb, možností a vzdělávání všech dětí. Vedeme písemné údaje o všech dětech, které pravidelně doplňujeme, klademe sobě i dítěti přiměřené cíle, volíme vhodné metody, pravidelně hodnotíme výsledky daného záměru a čerpáme z výsledku evaluace k další individuální práci. Zakládáme výtvarné, grafomotorické a jiné výsledky činnosti každého dítěte k snadné evaluaci, vedeme portfolia dětí. Máme sestavená měsíční témata, která zahrnují dílčí očekávané výstupy, dílčí cíle, vzdělávací nabídku a rizika, které dále rozpracováváme do týdenních integrovaných bloků s konkrétní vzdělávací nabídkou, záměry (cíli) pedagoga a očekávanými konkretizovanými výstupy. Náměty, kolem nichž učivo v rámci bloků soustředíme, vychází především ze života dětí, ze situací, jimiž děti procházejí, z přirozeného cyklu ročních období a svátků, slavností či výročí s nimi spojených. Časový plán bloku (týden) je pouze orientační, dle potřeby je možné ho prodlužovat či naopak zkracovat. Součástí každého týdenního bloku je evaluace. Učitelé si týdenní bloky připravují průběžně a operativně je dotváří a upravují. TVP dokladuje plánovitou práci všech učitelů.

Je umožněno, aby si TVP jako pracovní materiály připravoval každý pedagog sám a v takové podobě, která mu vyhovuje. Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou, vzájemně provázaným a vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit, v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem předškolního dítěte.

Druhy a formy činností, které jsou v MŠ realizovány – činnosti spontánní, řízené, skupinové, individuální, frontální, relaxační, rehabilitační, odpočinkové, zájmové a sezónní. Specifickou formou je didakticky zacílená činnost, která je pedagogem přímo nebo nepřímo motivovaná, ve které pedagog s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíl formou záměrného i spontánního učení. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, zpravidla v menších skupinkách či individuálně. V dostatečné míře využíváme situačního a prožitého učení, které poskytuje dítěti srozumitelné, praktické ukázky. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti.

Významnou roli přikládáme spontánnímu sociálnímu učení, to znamená poskytování vhodných vzorů chování a postojů ve všech situacích, které se během dne v mateřské škole vyskytnou. Individuálně se věnujeme dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a dětem talentovaným. Nabízíme dětem v rámci odpoledních činností specificky zaměřené činnosti (projekty) hudební, pohybové, výtvarné, tvořivé s prvky pracovní výchovy, zaměřené na ekologii, tvoření s hlinou – keramiku, hru na flétnu.

Nabízené činnosti v odpoledních hodinách doporučujeme dětem od 4 let.

ZAJIŠTĚNÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Mateřská škola poskytuje podpůrná opatření prvního stupně dítěti (dětem), u kterého se projevují mírné nebo přechodné potíže ve vzdělávání, které **vyžadují využívání individuálního přístupu ke vzdělávání dítěte**. Minimální úpravu metod, organizace a hodnocení navrhuje učitelky ve třídě dítěte, spolupracují se zákonným zástupcem dítěte. Učitelky společně zpracují PLPP, pravidelně ho konzultují a vyhodnocují zvolené postupy a metody (1x za 3 měsíce).

Pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb dítěte nepostačovalo poskytování podpůrných opatření prvního stupně, doporučí škola zákonnému zástupci dítěte využití pomoci ŠPZ za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb.

Mateřská škola poskytuje podpůrná opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení ŠPZ a udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce. Učitelky ve třídě dítěte ve spolupráci se ŠPZ zpracují IVP pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, přičemž vycházejí ze školního vzdělávacího programu. IVP obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje dítěte a údaje o pedagogických pracovnících (učitelkách, asistenta pedagoga) podílejících se na vzdělávání dítěte. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb dítěte. ŠPZ ve spolupráci se školou sleduje a průběžně vyhodnocuje naplňování IVP. Učitelky ve třídě ve spolupráci s asistentem pedagoga vyhodnocují IVP 1x za měsíc a poskytují zákonnému zástupci dítěte poradenskou podporu.

ASISTENT PEDAGOGA

Není-li stanoveno jinak, může asistent pedagoga poskytnout podporu při vzdělávání dítěti i více dětem současně, nejvýše však 4 dětem.

Asistent pedagoga pracuje podle potřeby s dítětem nebo ostatními dětmi ve třídě, podle pokynů učitele mateřské školy a ve spolupráci s ním. **Ve spolupráci s učitelkami** ve třídě zpracovává a vyhodnocuje IPV, doplňuje podle potřeb dítěte, spolupracuje se zákonnými zástupci.

ZAJIŠTĚNÍ VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD 2,5 – 3 LET VĚKU DÍTĚTE

Nejmenším dětem v první třídě, třídě „Kuřátek“, je realizován klidný nenáročný program zajišťující základní podmínky k uspokojování jejich potřeb. Pravidelný denní režim, který umožňuje dostatek času na realizaci výchovně - vzdělávacích činností, spontánní hru, pohybových aktivit, stravování, více prostoru pro odpočinek i během dne. Více individuální péče s dopomocí chůvy, která se nejmenším dětem věnuje souběžně s učitelkou a pomáhá dětem převážně v sebeobsluze, hygieně a stolování. Učitelky se během dopoledne překrývají v činnostech náročnějších na organizaci vzdělávání. Dále jsou ve třídě nastavena jednoduchá a srozumitelná pravidla, určující mantinely jednání dětí.

Vzdělávací činnosti probíhají ve skupině či individuálně, podle potřeb a volby dětí, obsahují vždy formu hry a tvořivosti. Učitelky převážně využívají učení nápodobou, situační učení, vlastním prožitkem a především hrou. V organizaci během dne učitelky volí střídání činností, trénování návyků a praktických dovedností a ponechávají co největší prostor pro volné a pohybové hry. Podle individuálních potřeb každého dítěte umožní dětem relaxovat v klidném koutku i během dne.

Rámcové cíle:

- 1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání**
- 2. osvojování základů hodnot, na nichž je společnost založena**
- 3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí**

Klíčové kompetence:

- 1. kompetence k učení**
- 2. kompetence k řešení problémů**
- 3. kompetence komunikativní**
- 4. kompetence sociální a personální**
- 5. kompetence činností a občanské**

Hlavní cíle předškolního vzdělávání vychází z RVP PV. Vzdělávací oblasti se v RVP PV vzájemně prolínají, tedy i některé očekávané výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech jsou provázané, popř. se do určité míry opakují. Pro snadnější orientaci jsou výstupy v rámci pěti vzdělávacích oblastí RVP PV dále utříděny do konkrétnějších podoblastí, které ji blíže vymezují. Očekávané výstupy z RVP PV jsou v rozpracovaných výstupech konkretizovány a specifikovány. Snaží se upřesnit, v jaké konkrétní úrovni je zvládne většina dětí a jakými postupnými kroky by mohlo očekávaný výstup dítě naplňovat. Záměrem není sjednotit výkony dětí na konci předškolního období, ale přizpůsobit je individuálním možnostem a potřebám každého dítěte.

Hlavní oblasti školního programu

Učitel mateřské školy má vždy na zřeteli, že proces vzdělávání je pro dítě přirozenou činností. Dítě je sice učitelem promyšleně vedeno, ale nepocituje toto vedení jako vnější tlak, cítí se samostatně a svobodně.

1. Dítě a jeho tělo (oblast biologická)

- Fyzický rozvoj a pohybová koordinace
- Jemná motorika, koordinace ruky a oka
- Sebeobsluha
- Zdraví, bezpečí

Podoblast: Fyzický rozvoj a pohybová koordinace:

Očekávané výstupy z RVP PV

1. zachovávat správné držení těla
2. zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
3. koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
4. vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
5. ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
6. vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (rozlišovat zvuky a tony, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)

Podoblast: Jemná motorika, koordinace ruky a oka

Očekávané výstupy z RVP PV

1. ovládat koordinaci ruky a oka
2. zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou,
3. zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

Podoblast: Sebeobsluha

Očekávané výstupy z RVP PV

1. zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
2. zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

Podoblast: Zdraví, bezpečí

Očekávané výstupy z RVP PV

1. pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
2. rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě

- běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
3. mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
  4. mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí, kde hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) v případě potřeby
  5. zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

2. Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)

Podoblast. Jazyk a řeč

Očekávané výstupy z RVP PV

1. správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
2. pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
3. vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky, vhodně zformulované věty
4. vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
5. domluvit se slovy i gesty, improvizovat
6. porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat děj formou správných vět)
7. formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
8. učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
9. naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
10. sledovat a vyprávět příběh, pohádku
11. popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
12. chápat slovní vtíp a humor
13. sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
14. utvořit jednoduchý rým
15. poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
16. rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
17. sledovat očima zleva doprava
18. poznat některá písmena a číslice, popř. slova
19. poznat napsané své jméno
20. projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

Podoblast: Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Očekávané výstupy z RVP PV

1. vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
2. záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
3. poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
4. přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
5. zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
6. vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
7. postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
8. chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
9. chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (ted', dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
10. naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
11. řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
12. nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
13. vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Podoblast: Sebepojetí, city, vůle

Očekávané výstupy z RVP PV

1. odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
2. uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
3. rozhodovat o svých činnostech
4. ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
5. vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých), odmítnout se podílet na činnostech nedovolených či zakázaných apod.
6. uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
7. přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
8. prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
9. vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
10. respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné

3. Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)

Podoblast: Komunikace s dospělým

Očekávané výstupy z RVP PV

1. navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
2. porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad

Podoblast: Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech

Očekávané výstupy

1. přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
2. spolupracovat s ostatními

Podoblast: Sociabilita

Očekávané výstupy z RVP PV

1. odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
2. uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
3. chápat, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
4. uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
5. spolupracovat s ostatními
6. dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
7. respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
8. vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
9. bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
10. chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

4. Dítě a společnost (oblast sociokulturní)

Podoblast: Společenská pravidla a návyky

Očekávané výstupy z RVP PV

1. uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
2. pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
3. chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
4. porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
5. vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)

Podoblast: Zařazení do třídy (do skupiny)

Očekávané výstupy z RVP PV

1. začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
2. adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
3. utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
4. chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
5. dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
6. uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
7. zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

Podoblast: Kultura a umění

Očekávané výstupy z RVP PV

1. vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
2. zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z

- papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
3. vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

5. Dítě a svět (oblast environmentální)

Podoblast: Poznatky, sociální informovanost

Očekávané výstupy z RVP PV

1. orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
2. zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
3. uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít o tom povědomí, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
4. osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
5. mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
6. vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Podoblast: Adaptabilita ke změnám

Očekávané výstupy z RVP PV

1. všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
2. porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje, a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se jim

Podoblast: Vztah k životnímu prostředí

Očekávané výstupy

1. rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
2. pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s
3. mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Tyto oblasti vzdělávání jsou propojeny, vzájemně se ovlivňují a vytvářejí společně fungující celek.

ÚKOLEM ŠKOLY JE:

- vytvořit takové prostorové uspořádání, které vyhovuje věkovým skupinám i individuálním činnostem dětí (dle možnosti)
- zajistit zdravotně a hygienicky nezávadné vybavení odpovídající počtu dětí a estetického vzhledu
- vybavit a průběžně obnovovat a doplňovat třídy hračkami, pomůckami, materiály a doplňky odpovídajícímu počtu dětí i jejich věku
- hračky a doplňky nebo alespoň jejich podstatnou část umístit tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení
- vést děti tak, aby se samy se svými výtvy podílely na úpravě a výzdobě prostředí, aby dětské práce byly dětem přístupné a shlédli je i jejich rodiče

ZÁMĚREM naší mateřské školy je dovést každé dítě na konci jeho předškolního období k tomu, aby v rozsahu svých osobních předpokladů a možností získalo maximální fyzickou, psychickou i sociální samostatnost a základy kompetencí důležitých pro jeho celoživotní vzdělávání a další život.

Nezastupitelné místo pro utváření osobnosti má rodina. Dítě ke svému zdravému a přirozenému vývoji potřebuje společenství vrstevníků, které mu poskytuje mateřská škola. Zde se učí žít ve společnosti ostatních a přibližuje si normy a hodnoty touto společností uznávané. Mateřská škola tak představuje možnost, jak doplnit rodinnou výchovu a jak zajistit dítěti mnohostrannost a přiměřenost podnětů, které jsou předpokladem aktivního rozvoje a celoživotního učení. *Vzdělávání v mateřské škole je cílevědomý a plánovaný proces, v němž se vzájemně a vyváženě prolínají spontánní a řízené aktivity. Naším zájmem je, aby učební aktivity probíhaly především formou nezávazné dětské hry, abychom v dostatečné míře uplatňovali situační a spontánní sociální učení. Zaměřujeme se na metody prožitkového a kooperativního učení hrou a činností dětí, které vychází z přímých zážitků a zkušeností dětí. Využíváme všech druhů a forem činnosti, které jsou v mateřské škole realizovány: činnosti spontánní, řízené skupinové, individuální, frontální, relaxační, odpočinkové, zájmové a sezónní. Specifickou formou je didakticky zacílená činnost, která je pedagogem přímo či nepřímo řízená – motivovaná ve skupině či menších skupinkách nebo individuálně. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení. Dbáme na odpovídající vyváženost aktivit spontánních a řízených v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem předškolního dítěte. Individuálně se věnujeme dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a dětem mimořádně nadaným.*

VIZE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Vytvářet dětem prostředí, ve kterém se budou cítit spokojeně, vést je k samostatnosti, zdravému sebevědomí a respektovat jejich individuální zvláštnosti. Základním principem naší školy je zdravý fyzický i psychický rozvoj dítěte, pocit bezpečí a jistoty.

Naším cílem je mít v mateřské škole šťastné a spokojené děti, které budou do školky chodit rády, budou mít rády paní učitelky a ostatní pracovnice školy a celková atmosféra bude navozována klidem a pohodou.

Vytvářet pevné vztahy s rodiči a dětmi, kteří navštěvují naši školu, spolupracovat se základní školou a plně se zapojovat svou účastí do společného života obce.

DLOUHODOBÝ ZÁMĚR

Vytvořit co nejpestřejší – nejbarevnější nabídku (skladbu) vzájemně se prolínajících, ovlivňujících a propojených všech oblastí výchovně vzdělávací činnosti. Volit vhodnou a dostatečnou motivaci. Zařazovat opakovací činnosti, kde děti mohou využít nově získané schopnosti, dovednosti a znalosti (prověření získaných kompetencí – zpětná vazba).

DLOUHODOBÉ ZÁMĚRY VYCHÁZEJÍCÍ Z EVALUACE

nejmladším dětem 2,5 – 3letým poskytnout bezpečné sociální a emoční prostředí, klidný nenáročný program zajišťující dětem základní podmínky k uspokojování jejich potřeb

dětem před vstupem do 1. třídy základní školy vytvořit takové podmínky, aby mohly prostřednictvím přiměřeného obsahu, metod a forem práce získat kompetence budoucího školáka, rozvíjet spolupráci s učitelkou 1. třídy základní školy

rozvíjet a vzdělávat každé jednotlivé dítě v rozsahu jeho individuálních možností

vytvořit podmínky pro vzdělávání dětí a přiznanými podpůrnými opatřeními (v oblasti věcného prostředí, životosprávy, psychosociálního klimatu, organizace vzdělávání, pedagogického zajištění – asistentem pedagoga, spolupráce s rodinou)

podporovat všechny projevy a známky nadání dětí v rozmanitých oblastech

vést děti ke zdravému životnímu stylu – pitný režim, zdravá výživa, dostatek volného pohybu a pobytu na čerstvém vzduchu, zařazování zdravotních cviků a pohybových aktivit během dne

podporovat duševní pohodu dětí i zaměstnanců – respektovat individuální potřeby a přání dětí, spoluutvářet pohodu, klid a příjemné prostředí, umožnit zaměstnancům školy další vzdělávání a možnost studijního volna

vzdělávání dětí rozvíjet přirozenou cestou – prostřednictvím prožitků, praktických zkušeností, situačního učení, vést učební aktivitu ve formě dětské nezávazné hry

v oblasti vlastní realizace vzdělávání vzhledem k dětem vytvořit takové podmínky, aby děti mohly rozvíjet a naplňovat stanovené kompetence dle svých individuálních možností a schopností

spolupracovat se zákonnými zástupci dětí, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupracovat s odborníky mimo oblast školství

podporovat rozvoj sociálně – kulturních postojů – naučit se vnímat různost kulturních komunit jako samozřejmost, vést děti k soudržnosti, přátelství

hlubší péče o děti ze sociálně znevýhodněného prostředí

probouzet v dětech aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe

umožnit dětem hledat různé cesty tvořivým myšlením a vlastním nápadem – nepředkládat hotové návody

rozvíjet ekologickou etiku, probouzet citové vztahy dětí k prostředí, ve kterém žijí a kterým jsou ovlivňováni – třídění odpadu v mateřské škole, na zahradě, sběr plastových zátek k dalšímu ekologickému zpracování

rozvíjet společenskou etiketu- učit děti základům společenského chování, přiměřené jejich věku a zkušenostem

zapojovat se do charitativních akcí společně s dětmi a rodiči

DLOUHODOBÉ CÍLE MŠ

Posilovat postavení MŠ v obci – zapojení dětí a učitelů do života obce, kulturních i společenských akcí.

Posilovat postavení u rodičovské veřejnosti – společné akce, výlety, tvořivé dílny, nabídka odborné literatury, aktuálnost webových stránek, možnost zapojení rodičů do života mateřské školy.

Prohlubovat spolupráci MŠ a ZŠ - společné akce kulturní a společenské, zaměřit se na předškoláky – pravidelně navštěvovat prostory ZŠ, tělocvičnu, školní hřiště, návštěva předškoláků v1.třídě, spolupracovat při zápisu dětí do 1. tř. ZŠ.

Rozvíjet MŠ jako centrum pro předškolní děti a jejich rodiče (poradenská činnost – odborná knihovna pro učitelky a rodiče, kooperace při různých akcích, otevření možnosti MŠ pro děti, které je nenavštěvují – návštěvy rodičů a dětí před vstupem do MŠ)

Rozvíjet spolupráci s rodiči - společné akce pro děti, výlety, drobné opravy hraček, pomoc při údržbě zahrady.

Podporovat profesní růst zaměstnanců školy - zejména začínajících učitelů, uvádění do praxe, sebevzdělání v DVPP, odborné studium

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

CELOROČNÍ INTEGROVANÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

„JARO, LÉTO, PODZIM, ZIMA -

VE ŠKOLCE

JE VŽDYCKY PRIMA“

VZDĚLÁVACÍ CELEK JE ROZDĚLEN DOČTYŘ INTEGROVANÝCH BLOKŮ

ČTVRTLETNÍ INTEGROVANÉ BLOKY

PODZIMNÍ HRY A ČINNOSTI
ZIMNÍ HRY A ČINNOSTI
JARNÍ HRY A ČINNOSTI
LETNÍ HRY A ČINNOSTI

1. ČTVRTLETNÍ INTEGROVANÝ BLOK
„PODZIMNÍ HRY A ČINNOSTI“

TÉMATICKÉ NÁMĚTY:

Doma a ve škole

Podzim v přírodě

Když padá listí

TÉMATICKÝ NÁMĚT „DOMA A VE ŠKOLE“

Integrované bloky tematického námětu „Doma a ve škole“ jejich charakteristika:

Kdo všechno přišel do školky

-vzpomínání na prázdniny, rozhovory o prázdninách a o mateřské škole, přivítání dětí, znovu utváření pravidel jako základů společného soužití

Třída plná kamarádů

-upevňování jmen kamarádů, zdůraznění utváření přátelských vztahů pro život jedince i kolektivu, utváření povědomí o důležitosti sounáležitosti se sociální skupinou

U nás doma

- uvědomění si kam patřím, kdo patří ke mně, jak si pomáháme. Význam rodiny pro psychickou pohodu každého jednotlivce. Nezastupitelnost a charakteristické postavení jednotlivých členů rodiny

TÉMATICKÝ NÁMĚT „PODZIM V PŘÍRODĚ“

Integrované bloky tematického námětu „Podzim v přírodě“ a jejich charakteristika:

Co se děje na poli

-charakterizování změn v přírodě souvisejících se změnou ročních dob, poznávání podzimních plodů a jejich využití, vycházky do polí, pozorování podzimních prací na poli

Podzim na zahradě

-poznávání a pojmenování některých druhů zeleniny a ovoce podle vzhledu, vůně chutě. Zapojení všech smyslů při rozlišování jevů – chuť, čich, hmat. Úloha vitamínů pro naše zdraví.

Podzim v lese

– upevňování správného chování v přírodě, uvědomění si, že člověk svou činností může toto prostředí chránit a spoluvytvářet, ale také ničit. Poznávání lesních plodů a zvířat.

TÉMATICKÝ NÁMĚT „KDYŽ PADÁ LISTÍ“

Integrované bloky tematického námětu „Když padá listí“ a jejich charakteristika:

Počasí se mračí

– vnímání změn počasí, přímé pozorování, slovní vyjádření popisu aktuálního počasí. Vnímání změn počasí v souvislosti se střídáním ročních období.

Moje tělo a zdraví

– tělovýchovné činnosti s poznáváním našeho těla, jejich vědomé používání (pravá a levá strana). Význam a funkce některých orgánů lidského těla, rozvoj všech pěti smyslů za pomoci her a cvičení. Zdůraznění významu chování člověka pro jeho zdraví, zdravý životní styl.

Hrajeme si s podzimem (přírodniny)

– využití přírodnin k rozvoji fantazie a tvořivosti. Sběr kaštanů a jiných podzimních plodů pro tvořivé hry s nimi. Posilování radosti z vytváření a z rozvoje fantazie.

Předpokládané naplňování klíčových kompetencí a rámcových cílů v 1. čtvrtletním integrovaném bloku

Kompetence k učení:

Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků nebo symbolů.

Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.

Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.

Kompetence k řešení problémů:

Všímá si dění i problémů v bezprostřední okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem.

Řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění za úspěch, ale také za snahu

Kompetence komunikativní:

Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.).

V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou.

Průběžně rozšiřuje slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.

Kompetence sociální a personální:

Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpoznává nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu.

Spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá pravidla a přizpůsobí se jim.

Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

Kompetence činnostní a občanské:

Spoluutváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní, společenské).

Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

PODZIMNÍ HRY A ČINNOSTI:

DÍTĚ A JEHO TĚLO

Cíle pro učitelku:

- osvojování si dovedností k podpoře osobní pohody, pohody prostředí rozvíjení pohybových dovedností
- uvědomění si vlastního těla
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj užívání všech smyslů

Očekávané výstupy pro děti:

- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit je podle pokynu
- zachovávat správné držení těla
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (úklid hraček, úklid po sobě, udržovat pořádek
- pojmenovat části těla, některé orgány, znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji
- znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat se, obouvat se apod.)

Rizika:

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- omezování samostatnosti dítěte, při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tepla a tepelné pohody, k potřebě soukromí
- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
- nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkci částí orgánů, o zdraví a možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, poskoky, skoky a lezení), sezónní činnosti, míčové hry
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací dechová, relaxační cvičení)
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- činnosti zaměřené k prevenci úrazů
- konstruktivní činnosti
- smyslové činnosti

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

(Jazyk a řeč, poznávací schopnosti, funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace, sebepojetí, city a vůle)

Cíle pro učitelku:

- rozvíjení komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- Rozvíjení řečových schopností a jazykových dovedností
- Rozvíjení paměti, pozornosti, představivosti a fantazie
- Poznávání sama sebe, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenost
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvíjení komunikativní schopnosti verbální i neverbální
- posilování přirozených schopností a dovedností vyjádřit své pocity, dojmy a prožitky
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objeveného)

Očekávané výstupy pro děti:

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých a být aktivní i bez jejich opory
- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat své vlastní názory a postoje
- Uvědomovat si příjemné i nepříjemné prožitky
- Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění i úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku, popsat situaci např. podle obrázku
- zachytit a vyjádřit své pocity – slovně, výtvarně, hudbou, hudebně pohybovou či dramatickou činností apod.
- vyjádřit svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových, dramatických)
- zapamatovat si krátké texty, reprodukovat říkanky, písničky, básničky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- rozhodovat o svých činnostech
- formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (radost, náklonnost, soucit), snažit se ovládat své chování

Vzdělávací nabídka:

- společné diskuze, rozhovory (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým)
- Samostatná slovní projev na určité téma
- Přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- Přímé pozorování přírodních jevů v okolí dítěte, rozhovory o výsledcích pozorování
- Spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- Námětové hry a činnosti

- Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii(kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování si poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod..)
- Činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- Činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- Činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování svých názorů, rozhodování a sebehodnocení
- Estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, dramatické, literární, hudební, výtvarné, pohybové a další)
- Hry na téma rodina a přátelství

Rizika:

- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci, mezi dětmi a dospělými
- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace
- špatný jazykový vzor
- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- nedostatek porozumění a ocenění úspěchu, či úsilí
- málo vlídné, nevstřícné strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění
- stresy napětí nejistota nedostatek ochrany a osobního soukromí

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Cíle pro učitelku

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- navazování kontaktů mezi sebou
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině)
- podporování dětských přátelství, vedení k ohleduplnosti ke druhému
- podporování schopnosti a dovednosti pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- vytváření prosociálního vztahu ke druhému (v rodině, mateřské škole, ve třídě)

Očekávané výstupy

- navazovat a udržovat dětská přátelství
- navazovat kontakty s dětmi přirozeně a bez zábran
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, respektovat jiný postoj či názor, přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- navazovat kontakty s dospělým (učitelka, školnice) překonat stud, komunikovat vhodným způsobem, respektovat ho
- vnímat, co si druhý přeje, vycházet mu vstříc, tolerovat ho, mít ohled na druhého a soucítit s ním
- obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj nebo názor
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad

Vzdělávací nabídka:

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- Společné hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- Společné setkávání, povídání, sdílení a krovní naslouchání

- Aktivita podporující sblížení dětí
- Hry a přirozené modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- Činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.

Rizika:

- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
- nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v MŠ realizují

DÍTĚ A SPOLEČNOST

Cíle pro učitelku

- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Očekávané výstupy pro děti

- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy (vnímat základní pravidla ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se

rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat a přijímat autoritu)

- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů a přírodnin aj.)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně naslouchat, sledovat, hodnotit svoje zážitky
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim, podle této představy se chovat (doma, ve škole, na veřejnosti)

Rizika

- nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření
- příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí)
- nedostatek příležitosti k rozvoji uměleckých dovedností a vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění

Vzdělávací nabídka

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- Aktivitty vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- Spoluutváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- Různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace,
- Konstruktivní a výtvarné projekty) umožňující se dítěti podílela jejich průběhu i výsledcích
- Tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třídění vkusu

- Aktivita přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.

DÍTĚ A SVĚT

Cíle pro učitelku

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám
- osvojení si jednoduchých poznatků o životě, o přírodě, a jejich proměnách
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o své okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Očekávané výstupy pro děti

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí, pomáhat o něj pečovat (dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, chránit přírodu, spoluvytvářet pohodu prostředí apod.
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, všechno kolem se mění, postupně vyvíjí, že je třeba se změnami v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- zvládat jednoduché činnosti a požadavky na dítě kladené v oblasti péče o své okolí

Rizika

- nedostatek příležitosti vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí, nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí

- užívání abstraktních pojmů, předávání hotových poznatků
- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu MŠ
-

Vzdělávací nabídka

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky v okolí, výlety
- Aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky, návštěvy obchodů, důležitých budov v obci a dalších objektů)
- Poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupným způsobem, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty, kontakt se zvířaty, jiné nebezpečné situace)
- Přirozené zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- Praktické činnosti, na jejichž základě se děti seznámí s různými přírodními i umělými materiály a látkami ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává
- Zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

2. ČTVRTLETNÍ INTEGROVANÝ BLOK

„ ZIMNÍ HRY A ČINNOSTI“

TEMATICKÉ NÁMĚTY:

**TĚŠÍME SE NA JEŽÍŠKA
ZIMNÍ RADOVÁNKY**

OBJEVUJEME SVĚT KOLEM NÁS

TĚMATICKÝ NÁMĚT „TĚŠÍME SE NA JEŽÍŠKA“

Integrované bloky tematického námětu Těšíme se na Ježíška a jejich charakteristika:

Když k nám přišel Mikuláš

Radostné prožívání předvánočního období v činnostech výtvarných, pracovních, hudebních i pohybových, vyhledávání a předčítání literárních textů. Mikulášská nadílka v mateřské škole.

Co najdeme v knížkách

Vedení dětí k dovednosti soustředěně naslouchat předčítanému textu. Postupné prodlužování doby, kdy jsou děti schopné udržet pozornost, a to i při prohlížení ilustrací. Šetrné zacházení s knihou. Hledání poučení v knihách, nových informací, hodnocení charakteristiky postav. Významní a oblíbení ilustrátoři a spisovatelé dětských knih. Film a divadlo jako další součást literárního umění. Prohlížení encyklopedií pro děti.

Těšíme se na vánoce

Přibližování dětem vánočních zvyků a tradic, příprava dárků pro své nejbližší a kamarády, koledy a vánoční písně, poslech i zpěv. Příprava nadílky v mateřské škole, společná výzdoba třídy, zdobení vánočního stromku

TĚMATICKÝ NÁMĚT - „ZIMNÍ RADOVÁNKY“

Integrované bloky tematického námětu Zimní radovánky a jejich charakteristika:

Zimní počasí a živočichové – seznamování dětí se znaky zimního počasí, rampouchy, námraza, meluzína aj. Vlastnosti sněhu a ledu. Zvířátka v zimě, krmení polní zvěře a ptáčků, vysekávání otvorů v ledu do řek a rybníků pro kapry a ostatní ryby.

Jak se v zimě oblékáme - seznamování s významem správného oblékání pro upevnění zdraví jako ochrany před prochlazením a omrznutím. Co je otužování, zdravý životní styl a jak může upevnit naše zdraví

Ve školce je karneval – připomenutí tradic souvisejících s **Masopustem**. Příprava programu na karneval. Příprava – výroba jednoduchých masek, karnevalová veselice.

TÉMATICKÝ NÁMĚT – „OBJEVUJEME SVĚT KOLEM NÁS“

Integrované bloky tematického námětu a jejich charakteristika

Hádej, čím jsem – seznamování s pracovními profesemi, s jejich charakteristikou, jaký mají význam v životě člověka.

Co děláme celý den – utváření povědomí o časových pojmech v rámci pobytu v mateřské škole a i všeobecně (ráno, poledne atd.) ve spojení s činnostmi, které v této době děláme a co společně v mateřské škole prožíváme.

Čím cestujeme – poznávání některých dopravních prostředků, jejich význam pro člověka, účel a místo pohybu. Utváření znalostí o některých dopravních značkách, o úloze semaforu. Uvědomování si základních pravidel bezpečnosti účastníka silničního provozu. Dopravní prostředky jako přínos pro člověka a jeho vliv na životní prostředí.

Předpokládané naplňování klíčových kompetencí a rámcových cílů ve 2. čtvrtletním bloku:

Kompetence k učení:

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí
- poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo, pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů:

- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Kompetence komunikativní:

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- domlouvá se slovy i gesty, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu a funkci

Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit názor a vyjádřit jej, uvědomuje si, že za své jednání odpovídá a nese důsledky
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí druhého dítěte, ponižování a ubližování
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout

Kompetence činnostní a občanské

- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že svým chováním se na něm podílí a že je může ovlivnit
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

- chápe, že se může o tom, co dělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

ZIMNÍ HRY A ČINNOSTI :

DÍTĚ A JEHO TĚLO:

Cíle pro učitelku:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj užívání všech smyslů
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinaci rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu
- osvojování si poznatků o tělovýchově a sportu
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Očekávané výstupy pro děti:

- zachovávat správné držení těla
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji)
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí)zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, v písku)
- mít povědomí o některých sportech, rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- mít povědomí o významu zdravého životního stylu) aktivní pohyb, zdravá výživa)

Rizika:

- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- absence a nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností
- dlouhodobé statické zatěžování bez pohybu, uplatňování nevhodných cviků a činností, nevhodné oblečení při pohybových činnostech
- nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.

Vzdělávací nabídka

- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí
- a vytváření zdravých životních stylů
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech), prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- zdravotně zaměřené činnosti
- manipulační činnosti s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým užíváním
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové činnosti
- konstruktivní a grafické činnosti

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

(Jazyk a řeč, poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace, sebepojetí, city, vůle)

Cíle pro učitelku:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, porozumění, naslouchání) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování).
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka a další formy sdělení verbální a neverbální (výtvarné, pohybové, hudební, dramatické).
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojování si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla).
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit.
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění, prožívání

Očekávané výstupy:

- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve větách, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, divadlo)
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- učit se nová slova a aktivně je používat, ptát se na slova, kterým nerozumí
- rozlišovat některé obrazové symboly a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- přijímat pozitivní hodnocení a ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- být citlivé k živým bytostem i věcem
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo řeči i intonaci řeči
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové hlásky a slabiky ve slovech
- sledovat očima zleva doprava, poznat některá písmena a číslic
- projevovat zájem o knihy, soustředěně poslouchat četbu sledovat film, divadlo

- poznat napsané své jméno, utvořit jednoduchý rým, poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma, antonyma
- chápat prostorové vztahy, elementární časové pojmy, orientovat se v prostoru i rovině, částečně se orientovat v čase
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- vyjádřit souhlas či nesouhlas v situacích, které to vyžadují, odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech

Rizika:

- vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru)
- omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti a mimoracionálního poznávání
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie
- nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými

Vzdělávací nabídka

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě vidělo či slyšelo
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek

- záměrné pozorování běžných předmětů a objektů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky) jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu, vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností
- a variant
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nich může být dítě úspěšné
- příležitostní hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- sledování pohádek a příběhů obohacující citový život dítěte

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Cíle pro učitelku:

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých k navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálních postojů (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj ochrany vlastního bezpečí při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci
- ochrana osobního soukromí

Očekávané výstupy pro děti:

- spolupracovat s ostatními
- respektovat potřeby druhého (v rodině, mateřské škole, ve třídě)
- rozdělit si úkol s druhým
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým, překonat stud
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc)
- bránit se projevům násilí druhého dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc, chránit osobní soukromí

Rizika:

- nedostatečně psychosociálně „bezpečné“ prostředí
- autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství

Vzdělávací nabídka:

- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina, mateřská škola
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové, výtvarné hry a etudy
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

DÍTĚ A SPOLEČNOST

Cíle pro učitelku:

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- rozvoj schopností žít ve společenství lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ve třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Očekávané výstupy pro děti:

- vnímat umělecké i kulturní podněty, pozorně naslouchat, sledovat, říci, co bylo zajímavé, co zaujalo
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování
- chovat se zdvořile, mít úctu ke druhému, vážit si práce a úsilí druhého
- dodržovat pravidla her jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu a bezpečí druhých, odmítnout nežádoucí společenské chování
- zacházet šetrně s vlastními i cizími předměty, hračkami, pomůckami, knížkami, penězi apod.

RIZIKA

- Přítomnost nevhodných, podbízivých a nevkusných podnětů
- schematické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek
- nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům
- nevšímavost k nevhodné komunikaci

Vzdělávací nabídka

- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti
(poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými
- pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností)

DÍTĚ A SVĚT:

Cíle pro učitelku:

- osvojování si dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností, v péči o okolí při spoluutváření zdravého a bezpečného prostředí a ochraně dítěte před nebezpečnými vlivy
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých změnách
- rozvoj schopností přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Očekávané výstupy pro děti:

- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat,

- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody a společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví a životní prostředí
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

Rizika:

- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)
- uzavřenost školy a jejího vzdělávacího programu vůči existujícím problémům a aktuálnímu dění

Vzdělávací nabídka:

- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé, poučení o možných nebezpečných situacích dostupným způsobem (např. dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, technické přístroje, nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy aj.) a jak se před nimi chránit
- využívání praktických ukázek varující dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- ekologicky motivované hravé aktivity

3. ČTVRTLETNÍ INTEGROVANÝ BLOK

„ JARNÍ HRY A ČINNOSTI“

TÉMATICKÉ NÁMĚTY:

Jak se rodí jaro

Zvířata a jejich mlád'ata

Když všechno kvete

Integrované bloky tematického námětu „Jak se rodí jaro“ a jejich charakteristika:

Když jaro zat'uká - vyhánění zimy, všímání si změn počasí v přímé souvislosti s roční dobou. Proč vítáme jaro, na co se těšíme. Přímé pozorování při pobytu venku. Poznávání a pojmenovávání některých zahradních (prvosenek) i lučních květin, získávání povědomí, co potřebují rostliny k životu. Poznávání některých druhů hmyzu, které mohou děti vidět na zahrádce (včely, mravenci, motýli, slunéčka sedmítečná...) Rozvoj pozorovacích schopností při přímém pozorování v přírodě.

Kudy teče voda – získání povědomí o koloběhu vody a různých podobách vody v přírodě - potok, řeka, rybník, jezero, moře, vodní živočichové a zvířata žijící u vody, význam vody pro člověka a vše živé, nebezpečí vody.

Vítáme jaro - svátky jara – tradice s příchodem jara, příprava oslav jara (velikonoce), samostatné činnosti (výtvarné, hudební, literární, dramatické aj.).

Půjdu k zápisu – příprava předškoláků k zápisu do 1. třídy, návštěva základní školy. Seznámení s pí. uč., která bude děti čekat u zápisu (březen, duben).

Integrované bloky tematického námětu „ Zvířata a jejich mláďata“ a jejich charakteristika:

Moje domácí zvířátko – pojmenovávání a poznávání domácích zvířat a jejich mláďat. Poznávat jejich užitek, poznávat je podle zvuků, kterými se zvířata dorozumívají. Napodobování charakteristického pohybu zvířat. Péče o domácí zvířata.

Zvířátka ve volné přírodě - poznávání a pojmenovávání některých volně žijících zvířat. Upevňování správného chování v přírodě, uvědomění si, že člověk svou činností a péčí může přírodu a volně žijící zvířata chránit ale také špatným přístupem k přírodě ničit.

Těšíme se do ZOO – poznávání některých druhů exotických zvířat, poznávání rozdílů mezi domácími, volně žijícími zvířaty a zvířata žijícími v ZOO. Rozdíl mezi životem zvířat v ZOO a volně žijícími v přírodě. Vědět, jak o zvířátka pečujeme. Sledování vhodného dokumentárního pořadu k této tématice, následné rozhovory.

Integrované bloky tematického námětu „ Když všechno kvete“ a jejich charakteristika:

Kdo patří do mé rodiny - uvědomění si kam patřím, kdo patří ke mně, jak si vzájemně pomáháme. Význam rodiny pro psychickou pohodu každého jedince. Nezastupitelnost a charakteristické postavení jednotlivých členů rodiny. Vnímání důležitosti, sounáležitosti a pospolitosti tohoto společenství a jeho nezastupitelnost v životě jednotlivce.

Popřejeme maminkám - radostné prožívání oslavy Den matek. Povzbuzení úsilí dítěte při přípravě pásma (programu) a dárku pro maminku. Vyjádření představ a poznatků, co pro náš život maminka znamená.

Barevná kvetoucí příroda - přímé pozorování přírody během vycházek, pozorování a pojmenovávání květin, kvetoucích stromů, Výtvarné činnosti s rozličným materiálem, na různých formátech papíru, rozvoj fantazie při zpracování tématu. Výtvarné činnosti v přírodě, zdůraznění individuálního pohledu v této oblasti jako nedílné součásti výtvarného umění. Výtvarné, pracovní, hudební a hudebně pohybové činnosti tematicky zaměřeny na jarní období.

Předpokládané naplňování klíčových kompetencí a rámcových cílů ve 3. čtvrtletním bloku:

Kompetence k učení

klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí a poznává, může se mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

učí se nejen spontánně, ale i vědomě vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si pamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

Kompetence k řešení problémů

řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní originální nápady; využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

zpřesňuje si početní představy, užívá číselných i matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

Komunikativní kompetence

ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky encyklopedie, počítač audiovizuální technika, telefon, aj)

ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

Sociální a personální kompetence

samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit názor a vyjádřit jej uvědomuje si, že za své jednání odpovídá a nese důsledky

ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku

je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

Činnostní a občanské kompetence

dokáže rozpoznat a využít vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

zajímá se o druhé i o to co se kolem něj děje; je otevřené aktuálnímu dění

uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky,

JARNÍ HRY A ČINNOSTI:

DÍTĚ A JEHO TĚLO

Cíle pro učitelku

- rozvíjení ovládnutí pohybového aparátu a tělesné funkce
- rozvíjení pohybových a manipulačních činností
- osvojování si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky

Očekávané výstupy pro děti

- zachovávat správné držení těla, zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, sportovním nářadím i náčiním, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v přírodě podle potřeby hledat pomoc
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru, ovládat dechové svalstvo
- sladit pohyb se zpěvem

Rizika

- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitosti k pracovním úkonům
- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- nevhodné vzory chování dospělých v prostředí MŠ

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, poskoky), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti, turistika (sezónní činnosti, základní gymnastika, míčové hry)
- manipulační činnosti, jednoduché úkony s předměty, pomůckami a nástroji náčiním a materiálem: činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým využíváním
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu a úpravy prostředí

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

Cíle pro učitelku

- rozvíjení komunikativních dovedností (verbálních a neverbálních) a kultivovaného projevu
- posilování radosti z objevovaného, probouzení zájmu a zvědavost dítěte
- získávání schopností řídit své chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojování si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvíjení zájmu o psanou podobu jazyka a další formy sdělení verbální a neverbální

Očekávané kompetence pro děti

- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (podstatné znaky, vlastnosti předmětů, společné znaky apod.)
- projevovat zájem o knížky, formulovat otázky
- ovládat své chování vůlí, chápat slovní vtip a humor
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým dítě rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyprávět příběh, pohádku, popsat situaci skutečnou i podle obrázku
- naučit se zpaměti krátké texty, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu, sledovat děj pohádky, příběhu
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- činnosti zaměřené k seznamování s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smyslné praktické aplikaci
- nalézat nová řešení
- chápat číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je využít, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- projevovat zájem a soustředěně poslouchat hudbu, sledovat divadlo, četbu (zachytit hlavní myšlenku příběhu a zopakovat jej ve správných větách)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, kulturních krás i setkávání se s uměním

Rizika

- časově a obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální techniky, nevhodná počítačová technika
- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní
- omezený přístup ke knížkám
- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte
- málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování

Vzdělávací nabídka:

- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání)
- spontánní hra a volné experimenty s materiálem a předměty
- hry a činnosti zaměřené na cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů související s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu, vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných) v sebekontroli a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti úzkosti
- výlety do okolí
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích) mimické vyjadřování nálad (úsměv pláč, hněv, zlobu údiv, vážnost)
- kooperativní činnosti ve dvojicích ve skupinách
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti vedoucí k ohleduplnosti k druhému
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, rodina ve světě zvířat)

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Cíle pro učitelku:

- rozvíjení respektu a přizpůsobivosti ve vztahu ve vztahu k druhému
- upevňování citových vztahů ke svému okolí, k živým bytostem
- učení se chránit bezpečí své i druhých
- rozvíjení ohleduplnosti k druhému a soucítění s ním
- dodržování dohodnutých a pochopených pravidel vzájemného soužití
- rozvoj kooperativních dovedností

Očekávané výstupy pro děti

- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, stejná práva, přestože je každý jiný, že osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- vnímat, co si druhý přeje, co potřebuje, vycházet mu vstříc
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- odmítnout komunikaci, která mu je nepřijemná
- mít ohled na druhého a soucítit s ním
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití

Rizika:

- příliš ochránářské, příliš nevšimavé prostředí
- nedostatečně psychosociálně „bezpečné“ prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance
- příliš časté vystupování pedagoga v roli soudce
- soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace

Vzdělávací nabídka:

- kooperativní činnosti ve dvojicích ve skupinách
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti vedoucí k ohleduplnosti k druhému
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, rodina ve světě zvířat)
- četba a vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

DÍTĚ A SPOLEČNOST

Cíle pro učitelku

- rozvíjení schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, (spolupracovat, spolupodílet se) vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- budování estetického vztahu k životu, připravování společných slavností pro maminku
- vytváření pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Očekávané výstupy pro děti

- pochopit, že každý má ve společenství svou roli své postavení
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dětmi a dospělými
- vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, výtvarných činností, modelovat, tvořit z papíru apod.
- utvořit si základní dětskou představu o morálních hodnotách člověka
- zachycovat představy ze svého okolí pomocí různých výtvarných technik
- dodržovat dohodnutá pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair

Rizika

- nevhodný mravní vzor v okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, agresivního chování, včetně nevhodných vzorů v médiích)
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- potlačování autonomního chování dítěte v zájmu zkratkovitého dosažení vnější disciplíny a poslušnost

Vzdělávací nabídka:

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- různorodé společenské hry a skupinové aktivity
- přípravy, realizace společných zábav a slavností
- tvůrčí činnosti slovesné, literární a dramatické, podněcující tvořivost a nápaditost dítětem, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- setkávání se s literární, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí

- hry zaměřené na poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role)

DÍTĚ A SVĚT

Cíle pro učitelku

- upevňování pocitu sounáležitosti s živou i neživou přírodou
- rozvíjení schopnosti vážit si života ve všech jeho formách
- kladení otázek a hledání odpovědí na problémy
- rozvíjení pocitu sounáležitosti s rodinou, s lidmi, se společností

Očekávané výstupy pro děti

- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které je dítěti blízké, využitelné pro další učení a životní praxi
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se ve svém okolí může setkat, jak se mu může vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- všimnout si změn v nejbližším okolí
- vnímat, že svět lidí i svět přírody má svůj řád
- mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka

Rizika

- jednotvárná málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí
- užívání abstraktních pojmů, předávání hotových poznatků
- výběr témat, která jsou životu příliš vzdálená, pro vnímání a chápání náročná

Vzdělávací nabídka:

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety

- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň aj. nepříznivé počasí, povětrnostní jevy
- sledování rozmanitostí a změn v přírodě
- práce s literárními texty, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a vyhledávání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a v okolí dítěte k seznamování s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka rybník)

4. ČTVRTLETNÍ INTEGROVANÝ BLOK

„ LETNÍ HRY A ČINNOSTI “

TÉMATICKÝ NÁMĚT

„ Těšíme se na prázdniny “

Integrované bloky tematického námětu „Těšíme se na prázdniny“ a jejich charakteristika

Všechny děti mají svátek – utváření povědomí o existenci jiných ras a kultur a o planetě Zemi. Prohlížení encyklopedií pro děti. Vědět, že nezáleží na barvě pleti, ale na postojích a

vlastnostech každého jedince. Oslava Dne dětí, zapojení dětí do přípravy programu, jeho radostné a veselé prožití.

Jedeme na výlet - rozvíjení pozorovacích schopností při vycházkách do přírody, při prodloužených vycházkách, během školního výletu. Vnímání přirozené krásy a harmonie. Upevňování správného chování v přírodě, udržování čistoty při pobytech v tomto prostředí. Posilování psychické i fyzické zdatnosti prostřednictvím her v přírodě a prodloužených vycházkách.

Loučíme se s mateřskou školou - hurá na prázdniny - přípravy slavností k zakončení školního roku, vzpomínání na uplynulé měsíce, výběr oblíbených činností, které jsme dělali v průběhu roku. Volné tvoření a činnosti dle zájmu dětí. Táborák pro děti, rodiče a veřejnost.

Předpokládané naplňování klíčových kompetencí ve 4. čtvrtletním bloku

Kompetence k učení

klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem děje, chce porozumět jevům a dějům kolem sebe, raduje se z toho, co zvládlo a dokázalo

pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů

chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

rozlišuje, která řešení jsou funkční (vedou k cíli) a která ne, dokáže mezi nimi volit

Komunikativní kompetence

domlouvá se slovy, gesty, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

ví, že se lidé dorozumívají i cizími jazyky a že je možno se jim učit

Sociální a personální kompetence

samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

je schopné chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

Činnosti a občanské kompetence

svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce druhých

dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní a společenské)

LETNÍ HRY A ČINNOSTI

DÍTĚ A JEHO TĚLO

Cíle pro učitelku

- osvojování si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí osobní pohody i pohody prostředí a prevenci úrazů
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Očekávané výstupy pro děti

- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí, rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky

Rizika:

- neznalost zdravotního stavu
- omezování spontánních pohybových aktivit

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, poskoky, skoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry aj.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; seznamování dětí s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým využíváním
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační, odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- činnosti a příležitosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách a pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA:

Cíle pro učitelku

- rozvíjení zájmu o psanou podobu jazyka
- vytváření základů pro práci s informacemi – knihy a obrazový materiál
- získání relativní citové samostatnosti

Očekávané kompetence pro děti

- poznat některá písmena a číslice, sledovat očima zleva doprava, poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, porozumět slyšenému
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla
- zorganizovat hru

Rizika:

- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházející čtení a psaní
- omezený přístup ke knížkám
- nedostatečná motivace k jejich vyjádření a sebeuplatnění

- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- jednání, které dítě pocítuje jako křivdu a vnímá jako násilí

Vzdělávací nabídka:

- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující se sdělovacími prostředky (noviny , časopisy, knihy audiovizuální technika)
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- smyslové hry, činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti aj.
- námětové hry
- hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Cíle pro učitelku

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi a dospělými
- rozvíjení kooperativních dovedností

Očekávané kompetence pro děti

- chovat se obezřetně při setkání s neznámými, odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

Rizika:

- nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti

Vzdělávací nabídka:

- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách,
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- běžné verbální a neverbální komunikativní aktivity

DÍTĚ A SPOLEČNOST

Cíle pro učitelku

- vytváření základních kulturních a společenských postojů
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Očekávané výstupy pro děti

- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- chovat se na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- mít povědomí o rozmanitosti jiných kultur

Rizika:

- nedostatek estetických a etických podnětů a příležitosti k jejich kultivovanému prožívání

Vzdělávací nabídka:

- přípravy a realizace společných zábav a slavností
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- receptivní i slovesné, výtvarné, dramatické činnosti (poslech pohádek, písní, skladeb, dramatizací, divadelních představení)

DÍTĚ A SVĚT

Cíle pro učitelku

- rozvíjení pocitu sounáležitosti s přírodou, planetou Zemí
- poznávání jiných kultur

Očekávané výstupy pro děti

- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí
- mít elementární povědomí o planetě Zemí, vesmíru, o existenci různých národů, zemí, kultur apod.

Rizika:

- špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení)
- výběr témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená

Vzdělávací nabídka:

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházka do okolí, výlety
- sledování rozmanitostí a změn v přírodě (podnebí, počasí, ovzduší, roční období, přírodní jevy, děje, rostliny živočichové, krajina
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník, aj.)

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškeré činnosti včetně podmínek školy.

Evaluace probíhá na úrovni školy i jednotlivých tříd, smysluplně a účelně.

Provádí ji všichni pedagogičtí pracovníci

EVALUACE PEDAGOGY

AUTOEVALUACE: Hodnotící list učitele, hodnocení integrovaného bloku – sebereflexe, vyhodnocení vzdělávacího obsahu, realizace vzdělávacího obsahu, zvolených metod a postupů, jakých výsledků bylo dosaženo na úrovni třídy, vyvození praktických závěrů pro další pedagogickou činnost

odpovídají všichni učitelé (integrovaný blok je zpravidla týdenní až 14 denní)

VSTUPNÍ EVALUACE a charakteristika třídy, POLOLETNÍ A ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ TŘÍDY - záměry učitelů a jakých výsledků bylo dosaženo vzhledem k celé skupině dětí, konkrétní kritéria pro vyhodnocení **dosažených klíčových kompetencí, které jsou předmětem evaluace**, jsou odvozena z požadavků na předškolní vzdělávání dle RVP PV a jsou součástí TVP, **vyvození závěrů**

odpovídají třídní učitelé

PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA – průběžné sledování a vyhodnocování individuálního rozvoje a učebních pokroků každého dítěte, zvláště pak dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných, vyhodnocení PLPP(1x za 3 měsíce), IVP (1x za měsíc), závěry pro pedagogická opatření a podpůrná opatření

odpovídají všichni učitelé

PLPP, IVP odpovídají učitelé (asistent pedagoga) ve třídě dítěte

PORTFOLIA DÍTĚTE - průběžné zakládání grafomotorických a pracovních listů, materiálů všeho druhu tak, aby dokumentovaly stav a rozvoj dítěte

odpovídají všichni učitelé

Písemné záznamy o dětech jsou důvěrné a jsou přístupné pouze učitelkám v mateřské škole, popřípadě rodičům dítěte, ČŠI

odpovídají třídní učitelky

EVALUACE VEDOUcí UČITELKOU

Vedoucí učitelka hodnotí svoji pedagogickou i řídicí práci, kontroluje a hodnotí práci pedagogů (zejména při hospitacích) a provozních zaměstnanců a evaluuje výchovně-vzdělávací proces celé mateřské školy.

O všech činnostech vede záznamy – hospitační, pedagogické, provozní

Získaná data ze všech tříd porovnává se stanovenými záměry a na jejich základě analyzuje ŠVP. Ze závěrů vyvozuje důsledky vedoucí k optimalizaci a zkvalitňování školy.

Analyzuje ŠVP –
    podmínky vzdělávání
    průběh vzdělávání
    spolupráci s rodiči a dalšími partnery
    práci pedagogů
    výsledky vzdělávání

Hodnocení ŠVP odevzdává řediteli školy a zakládá do archivu.